

Kommunstyrelsen 10.9.2024
§ 108 Bilagik

Kumlinge kommun

Arbetsplan

FÖR ANNAGÅRDENS DAGHEM, VERKSAMHETSÅRET 2024-2025

Datum: 28.8.2024

Kumlinge kommun

FL. §

Innehåll

Förord.....	2
Inledning.....	2
1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund.....	2
1.1 Målsättningar för verksamhetsåret	3
2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster	3
2.1 Barnantal och avdelningar	3
2.2 Ledning och personal.....	4
2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider.....	4
3 Jämlikhet och jämställdhet.....	4
4 Hållbar utveckling.....	5
5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande	5
6 Välbefinnande.....	6
7 Leken.....	7
8 Arbetsätt och lärmiljöer	7
8.1 Mångsidiga arbetsätt.....	7
8.2 Lärmiljö	8
8.3 Språkutvecklande arbetsätt	8
8.4 Pedagogisk dokumentation och planering	9
8.5 Digitala arbetsätt och digital kompetens.....	9
9 Omsorg, kost och vila	10
9.1 Omsorg	10
9.2 Kost.....	11
9.3 Vila	11
10 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen.....	11
11 Förundervisningen.....	12
12 Stöd för utveckling och lärande.....	14
12.1 Allmänpedagogiskt stöd.....	14
12.2 Specialbarnomsorg	15
13 Samarbete med vårdnadshavare.....	16
14 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen	17
15 Arbetet med utvärdering av verksamheten	17
16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning	18

Förord

Anvisningen för uppgörandet av arbetsplan har valts att göras som en ifyllnadsbar mall. Meningen är att varje enhet fyller i mallens rutor i enlighet med hur verksamhetens ser ut på enheten. Det går även att ändra layout, ändra och radera i texterna utanför rutorna men man bör vara aktsam att inte någon väsentlig information faller bort om man omformar mallen.

Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten ska genomföras. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning och enhetens ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen och *sändas till Landskapsregeringen för kännedom i samband med att verksamhetsåret inleds.*

Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan *utarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.*

Det viktiga i arbetsplanen är dock att på ett konkret sätt beskriva HUR man på enheten arbetar inom de olika områden som beskrivs så att läsaren får en uppfattning om hur verksamheten bedrivs.

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

Daghemmets värdegrund är trygghet, vi vill att alla barn ska känna sig trygga och delaktiga. Detta gör vi genom att visa omsorg och respekt samt lyssna på varandra och bemöta alla likvärdigt. Varje barn ska få möjlighet att utvecklas som individ så att begränsade normer och förväntningar inte styr barnets utveckling.

1.1 Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

Vi fokuserar på språklig utveckling genom munmotorik, språklekar och mycket rim, ramsor och sagor samt använder oss av Bornholmsmodellen.

Vi lyfter vikten av att ha rutiner och struktur för att barnen ska känna sig trygga och kommer även att arbeta utifrån Jag och Vi med känslor, samarbete och empati samt använda oss av Kompisböckerna och Fhille materialet för att stärka den sociala utvecklingen.

2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

2.1 Barnantal och avdelningar

Vi har en avdelning med 10 heldags barn inskrivna i åldern 2-7 år. Vi har 6 fritids barn som detta verksamhetsår kommer måndagar till daghemmet och är i skolans lokaler tisdag-torsdag.

2.2 Ledning och personal

Utbildningschef Camilla Olin: 018-622455, utbildningschef@kumlinge.ax

Daghemsföreståndare Ann-Cathrin Lahtinen: 018-622432, daghemsforestandare@kumlinge.ax

1,5 lärare inom barnomsorgen

1 barnskötare

2.3 Verksamhetsårets kalendarium och hålltider

Daghemmet har öppet alla vardagar 7.45-16.45, vid behov från 7.20 till 17.

Om möjligt håller daghemmet stängt en månad på sommaren och eventuellt vid jul- och nyårs helg, för att kunna utföra storstädning och materialvård. Julafton, midsommarafton och självstyrelsedagen är daghemmet stängt. En dag per termin har daghemmet stängt eller tar in vikarie för att ordinarie personalen ska kunna ha gemensam verksamhetsplanering.

Förundervisningen följer skolans läsår.

Hålltider för den dagliga verksamheten:

- Kl. 9 samling
- Kl. 11 lunch
- Kl. 11.45 vila/förundervisning/5-årsverksamhet
- Kl. 14.30 mellanmål

Varje dag oavsett väder har vi utevistelse både på förmiddagen och eftermiddagen.

3 Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person.

Skyldighet att främja jämställdhet och förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck stadgas sedan tidigare i jämställdhetslagen (FFS 1986/609) som tillämpas på Åland genom landskapslag (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Från 1.6.2023 omfattas även barnomsorgen. Den 1.1.2023 har landskapslag (2022:43) om tillämpning av diskrimineringslagen trätt i kraft på Åland. Generellt

gäller att planmässigt arbete för att främja likabehandling och jämställdhet ska göras i relation till situationen och behoven på varje enskilt verksamhetsställe. Vidare ska barnen/eleverna och deras vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörda kring de främjande åtgärder som föreslås vidtas. Det är utbildningsanordnaren som ska se till att varje läroanstalt eller verksamhetsställe har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Detsamma gäller plan för jämställdhetsfrämjande åtgärder.

Planerna för likabehandling och främjande av jämställdhet kan upprättas separat, tillsammans, eller införlivas i någon annan plan som finns vid läroanstalten eller verksamhetsstället. För jämställdhetsplaner gäller att de ska göras upp årligen eller högst tre år i sänder. För likabehandlingsplaner stipuleras inga formella tidsangivelser i lag, men eftersom planerna är att betrakta som verktyg i arbetet att främja jämställdhet och likabehandling är det rimligt att de följer liknande cykler. Arbetet med planerna ska på påbörjas inom 1.6.2023.

Vi strävar efter ett aktivt genustänk, vi vill ge alla barn samma möjligheter vilket innebär att vi medvetet behandlar barnet utifrån individ, inte kön. Vi vill jobba för att ge barnen en god självkänsla, barnen ska lära sig respektera olikheter, se allas lika värde samt visa empati.

Barnkonventionen presenteras och diskuteras så att barnen får ta del av sina rättigheter de har som barn. Vi kommer även att använda oss av materialet Stopp min kropp för att medvetandegöra barnen om dess integritet.

Under året tar vi fram en likabehandlings- och jämställdhetsplan.

4 Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

Vi fäster uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil genom att inte slösa, tänka på matsvinn, vara aktsamma om saker och tänka energismart.

Vi vill också lära barnen en social hållbarhet då vi jobbar med empati samt ger barnen en möjlighet att utveckla förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och vara.

5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina

rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

Vi beaktar varje individs åsikter genom samtal, intervjuer och fortlöpande diskussioner med barnen.

Barnens åsikter och synpunkter sparas i deras portfolio.

Vi använder barnens åsikter och intressen i den fortsatta planeringen av verksamheten samt de involveras genom att de får göra egna val som t.ex välja böcker vi lånar, sånger och lekar samt önska mellanmål.

6 Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoses. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgens ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna.

Alla barn ska ha rätt att känna glädje, bli accepterade och ges möjlighet att lyckas efter sin förmåga. Viktigt att vi vuxna är lyhörda samt motverkar att någon blir utanför gemenskapen.

Vi lär barnen att värna om varandra och hjälpa till. De ska lära sig stå för sina egna handlingar och ta ansvar efter sin förmåga.

7 Leken

Leken har ett egenvärde inom barnomsorgen och goda lekmöjligheter är en del av barnomsorgens målsättning. Lekens betydelse för barnets välbefinnande, utveckling och lärande ska beaktas i all planering av verksamheten. Leken har fysisk, psykologisk, pedagogisk och social betydelse för barnets utveckling. Personalens rutiner och uppsikt är avgörande för att skapa utomhusområden och lekmiljöer där barnet känner sig tryggt.

Vi erbjuder tid för lek alla dagar, både fri- och vuxenledd lek samt både inom- och utomhus.

Vår verksamhet genomsyras av leken, där vi vuxna guidar, utvecklar och medlar. Personalen finns i barnens närhet eller deltar aktivt i leken.

Genom leken får barnen möjligheter att bl.a. utveckla det sociala samspelet, fantasin, kommunikation och problemlösning samt bearbeta känslor och händelser.

8 Arbetssätt och lärmiljöer

Läroplanen har utarbetats utifrån en pedagogisk grundsyn där barnet har en aktiv roll. I barnomsorgen ska finnas sådana lärmiljöer där barnet ges möjlighet att själva göra aktiva val och barnets egna idéer kan tas tillvara. Personalen ska använda sig av varierande metoder och arbetssätt för att stöda barnets personliga växande, utveckling och lärande. Verksamheten fokuserar på att stärka det positiva, ta tillvara barnens styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. Pedagogisk dokumentation och planering hör ihop med ett utforskande arbetssätt som bygger på ett gemensamt experimenterande och undersökande som inkluderar både barn och personal. Ett språkutvecklande arbetssätt gynnar alla barn och deras språkutveckling, trots att det är särskilt viktigt för ett barn med utmaningar inom språkområdet eller de barnen med annat modersmål än svenska.

8.1 Mångsidiga arbetssätt

Ett barn lär med alla sinnen och därför är det viktigt att lärandet i barnomsorgen sker genom att barnet ges möjlighet att bearbeta på flera olika sätt, att lärandet bygger på dialog och relationer, liksom att barnet är medskapare i de verksamheter och miljöer som de tillhör. Verksamheterna bör därför präglas av variation och bidra till barnets möjligheter att skapa kunskap på många, olika sätt.

I den dagliga verksamheten ger vi barnen möjlighet att delta i olika fysiska aktiviteter som utmanar och utvecklar både inom- och utomhus. Vi har vuxenledd rörelsestund för de yngre, 5-6 åringarna går till skolans gymnastiksal för rörelse aktiviteter en gång i veckan samt förundervisningsbarnen deltar i idrott på skolan då de är på skolbesök. Vi är ofta ute i skogen samt vår gård ger goda möjligheter till fri fysisk aktivitet. Barn lär med hela kroppen och i de fysiska aktiviteterna utvecklar de bl.a. kroppsuppfattning, koordination och koncentration.

Vi arbetar med olika teman utifrån barnens intressen där vi väver in lärandets olika dimensioner

8.2 Lärmiljö

I begreppet lärmiljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lärmiljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lärmiljöerna.

Vi strävar efter att erbjuda barnen lärmiljöer som utgår ifrån deras intressen och behov. Vi observerar och lyssnar in barnens önskemål och erbjuder dem relevanta lärmiljöer utifrån våra förutsättningar.

8.3 Språkutvecklande arbetssätt

Småbarnsåren är avgörande för språkutvecklingen och därför är ett språkutvecklande arbetssätt en av grundstenarna i barnomsorgens verksamhet. Genom att fokusera på barnets språkutveckling kan barnomsorgen bidra till att stärka deras självförtroende, trygghet, inkludering och flerspråkighet, såväl som litteracitet och kreativitet. Att stimulera barnets språkliga medvetenhet och språkutveckling är två viktiga delar i det språkutvecklande arbetssättet i barnomsorgen. Tidiga insatser på att utveckla barnets språkliga medvetenhet genom fonologiska övningar som genomförs på ett systematiskt, strukturerat och kontinuerligt sätt ger en god grund för barnets fortsatta utveckling mot litteracitet.

Dagligen i verksamheten jobbar vi med språket på olika sätt. Vid samlingen lär sig barnen att lyssna på varandra och ges möjlighet att berätta om sina egna upplevelser. Vi tränar siffror och bokstavsljud (bokstäver) tillsammans varje dag då vi använder almanacka. Under samlingen gör vi många språklekar, rim och ramsor, sånger, mungymnastik, vuxenledda lekar samt använder bildstöd.

Vi delar in gruppen och anpassar efter ålder. Vi använder Bornholmsmodellen för 6-åringarna och Före Bornholmsmodellen med de yngre.

8.4 Pedagogisk dokumentation och planering

Pedagogisk dokumentation är ett arbetssätt för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla barnomsorgens verksamhet. Den information och förståelse som dokumentationen bidrar till ska användas till exempel för att arbetssätten, lärmiljöerna, verksamhetens mål, metoderna och innehållet kontinuerligt ska kunna anpassas enligt barnens intressen och behov.

För att kunna följa varje barns utveckling och lärande behöver det finnas dokumentation för alla barn i daghemsverksamhet inom barnomsorgen och dokumentationen behöver analyseras utifrån vilka möjligheter det enskilda barnet får för att kunna utvecklas och lära. När dokumentationen sker kontinuerligt och systematiskt är det möjligt att följa och analysera hur verksamheten stimulerar och utmanar barnet i deras utveckling och lärande. Det är först när varje barns möjligheter till utveckling synliggörs som det går att utvärdera hur man i verksamheten arbetar mot målen i läroplanen. Barnet själv skall kunna gå tillbaka och se över sin lärandeprocess, hen behöver själva få se att hen lärt sig och utvecklats.

Vi använder oss av varierande metoder för dokumentation såsom teckningar, fotografier, intervjuer, observationer. Dokumentationen finns i barnets portfolio och Lärlogg. Dokumentationen används som grund vid reflektion för utveckling av barnets lärande och vidare utveckling av verksamheten.

8.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens

Betydelsen av digitala färdigheter i samhället ökar och personalen inom barnomsorgen behöver förhålla sig till detta. En av barnomsorgens uppgifter är att främja jämlikheten i utbildningen och det är därför viktigt att varje barn får tillräckliga digitala färdigheter för framtiden. Digitala färdigheter är också i sig ett betydande verktyg för lärande. För att möjliggör kvalitativ inläring i digitala miljöer behövs utöver digitala verktyg och behövs också digitalpedagogiskt kunniga lärare i kombination med högklassiga digitala tjänster. Vilka digitala färdigheter som behövs,

den digitala kompetensen, förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder. Digitala arbetssätt och digitala verktyg ska användas på ett medvetet sätt som gynnas barns lärande.

Personalen ges möjlighet till kompetensutveckling inom digitala arbetssätt när kurser erbjuds.

Barnen får bekanta sig med digitala verktyg. De digitala arbetssätt vi använder oss av är att vi tar foton, filmar, söker information, använder appar för pedagogiska spel, lyssnar på musik och sagor, dansar och rör oss till musik samt tittar på videos eller film.

9 Omsorg, kost och vila

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

9.1 Omsorg

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt. Ömsesidiga och respektfulla relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

Vi ger barnen trygghet genom att vi tillgodoser deras fysiska grundbehov samt ger dem en emotionell omsorg. Vi ger alla barn god omsorg genom att ha en respektfull och ömsesidig relation till varje enskilt barn samt ger dem möjligheter att bygga relationer med jämnåriga.

Vi ser alla vardagssituationer som en lärandesituation, där vi vuxna vägleder och hjälper barnen att bli självständiga individer.

9.2 Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

Vi pratar med barnen om varför man behöver äta, om hälsosam kost samt varför vi ska försöka ha så lite matsvinn som möjligt. I måltidssituationen lär vi barnen ett gott bordsskick och vill ge dem en nyfikenhet och positiv inställning till nya smaker och konsistenser. Måltiden ska vara en lugn och trivsamt stund för barnen, där vi bemöter dem med respekt.

9.3 Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila. Vilan i barnomsorgens verksamhet behöver därför utgå från det enskilda barnets behov, som kan komma att variera. Under vilan behöver särskilt beaktas barnets integritet och personalens lyhördhet inför barnets signaler och behov är viktigt

Det är mycket viktigt med återhämtning för alla och då vi har en stor åldersblandning på gruppen erbjuder vi flera olika möjligheter till vila.

De yngsta (1-2 åringar) är ute i vagn med sele, frisk luft ger en god sömn och bra vila.

3-5 åringarna vilar på madrass och lyssnar på saga, den som har behov har möjlighet att sova en stund.

6-åringarna (även 5-åringarna någon dag) har "uppevila" då de lyssnar till kapitelbok sittande i soffan för en lugn stund.

10 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen

För att planera en kvalitativ barnomsorg och för att stöda barnets utveckling och lärande är det viktigt att det råder balans mellan social, emotionell, fysisk och kognitiv utveckling. Därför är det viktigt att i

planeringen av verksamheten beakta och känna till betydelsen av lek, kontakt med naturen, musik, konst och fysisk aktivitet. Det är också centralt att man i verksamheten främjar barnets deltagande, initiativ, och självständighet, att problemlösning och kreativitet får ta plats och att uppmuntra sådant lärande som omfattar resonemang, undersökning och samarbete. 9Utifrån detta ska lärarna i barnomsorg tillsammans med barnet planera och genomföra en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i fem lärområden.

Dessa fem lärområden är likvärdiga och barnet har rätt att få mångsidiga upplevelser inom de olika lärområdena. Personalen ska se till att den pedagogiska verksamheten, som planeras av lärare i barnomsorg, men förverkligas av hela arbetslaget tillsammans, främjar utvecklingen och lärandet hos barn i olika åldrar.

Lärområden inom barnomsorgen:

- Språk och kommunikation
- Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer
- Mångfald, gemenskap och samhälle
- Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande
- Kropp, hälsa och utveckling

Det är viktigt att alla barn har möjlighet att lära sig och få arbeta i egen takt och utveckla sina färdigheter i mångsidiga lärmiljöer i växelverkan med andra barn, läraren och den övriga personalen. Syftet med lärområdena är att erbjuda barnet nya och inspirerande lärandeupplevelser och möjligheter att arbeta med uppgifter som innehåller lämpliga utmaningar i lärandet. Barnets olika behov av stöd ska beaktas i verksamheten och barnet ska ges tillräckligt stöd genast när behov uppstår.

Tillsammans med barnen planerar och genomför vi en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i de fem lärområdena.

11 Förundervisningen

Syftet med förundervisningen är att förbereda barnet för livet och fortsatt lärande och utbildning. Förundervisningen kan bedrivas ihop med övrig barnomsorgsverksamhet och /eller separat för de barn som ingår i förundervisningen. Under förundervisningsåret arbetar man utifrån samma lärområden som berör hela barnomsorgen, men med förstärkt fokus på skolförberedande centralt innehåll. Även om innehållet är skolförberedande skall det bearbetas med leken som utgångspunkt och genom mångsidiga arbetssätt, med konkret och visuellt material och genom ett gemensamt utforskande.

Förundervisningen är mycket integrerad i den dagliga pedagogiska verksamheten som pågår hela tiden under barnets daghemsvistelse, men de har även fyra dagar i veckan förundervisningsverksamhet skilt från den övriga gruppen.

Förundervisningen är till för att förbereda barnet inför skolan. Målsättningen är att lära barnen fungera i grupp, kunna lyssna och ta instruktioner, praktiska färdigheter såsom knyta, knäppa, klara toalettbesök m.m. Förundervisningsbarnen ska även få bokstavskänedom, taluppfattning, minnesträning, begreppsbildning samt träna fin- och grovmotorik.

Under hela förundervisningsåret har vi samarbete med skolan då barnen tillsammans med en personal går på besök till skolan ungefär en gång per månad.

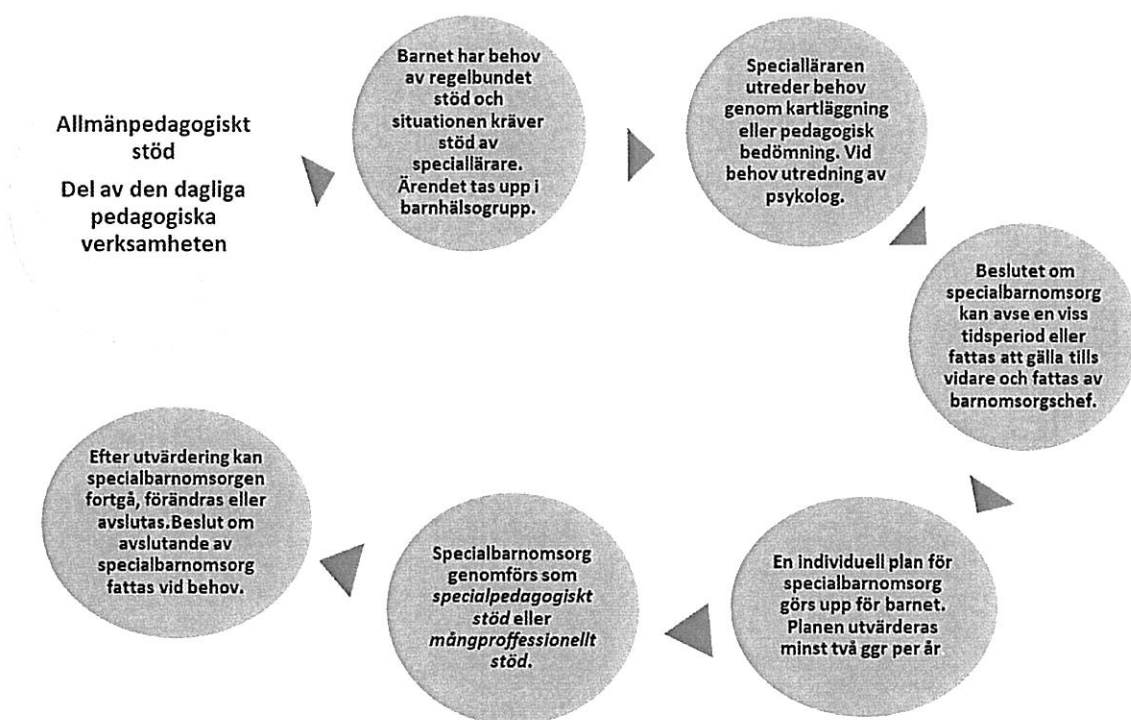

12 Stöd för utveckling och lärande

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Barnomsorgen ska bereda gynnsamma förutsättningar för barnets allsidiga utveckling genom att på olika sätt arbeta förebyggande och genom att erbjuda olika stödåtgärder. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att tidigt identifiera hinder för utveckling och lärande och att sätta in stödfunktioner i förebyggande syfte. Genom tidigt och rätt riktat stöd kan man främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Barnets behov av stöd, förverkligande av stöd och utvärdering av stöd sker i samråd med barnet och barnets vårdnadshavare.

För att kunna upptäcka stödbehovet ska barnets möjlighet till utveckling och lärande utvärderas kontinuerligt i den dagliga verksamheten. Barnets möjligheter till utveckling och lärande följs upp i samarbete med barnet och vårdnadshavarna och dokumenteras i loggen för barnets utveckling och lärandeprocess vid loggens uppföljning. Uppmärksamhet fästs vid att i ett tidigt skede känna igen möjliga hinder eller svårigheter för barnets växande och lärande. Det stöd som barnet får ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och ska ändra enligt barnets behov. För att trygga barnets utveckling och lärande är det viktigt att stödet ges i rätt tid och på rätt nivå så länge som barnet har behov av stödet.

I bilden beskrivs arbetsgången för stöd för barnets utveckling och lärande:

12.1 Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet är en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Allmänpedagogiskt stöd innebär att alla barn ska få ett individanpassat bemötande inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet. I verksamheten innebär detta exempelvis att:

- utgå från barnets intressen behov och styrkor
- beakta barns olika sätt att lära sig
- arbetsätten varierar
- smågruppers sammansättning varierar vid behov
- den pedagogiska miljön är ändamålsenlig
- verksamheten åskådliggörs med bilder
- samspelet mellan barn och vuxna är fungerande och att de dagliga rutinerna stödjer barnet.
- barnet får kortvarigt tillfälligt stöd av kurator

Verksamheten ska främja barnens fysiska och psykiska välbefinnande genom att vara utvecklande och lärorik för alla barn utifrån var och ens förutsättningar. Personalen reflekterar och diskuterar fortlöpande och om man uppmärksammar ett behov av utökad stöd hos ett barn ska vårdnadshavarna informeras och direkta anpassningar göras. Det är lärare inom barnomsorgen som har ansvaret för det allmänpedagogiska stödet. Vid behov lyfts problematiken i Barnhälsogruppen och man kan konsultera kurator eller speciallärare inom barnomsorgen.

12.2 Specialbarnomsorg

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det som specialpedagogiskt stöd eller mångprofessionellt stöd.

För varje barn inom barnomsorgen som beviljats specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd ska de särskilda stödsatserna utformas och sammanfattas i en individuell plan för stöd för utveckling och lärande, SUL.

Specialpedagogiskt stöd kan innebära att:

- speciallärare inom barnomsorg träffar barnet för systematisk handledning och träning
- speciallärare inom barnomsorg handleder personal och vårdnadshavare
- bildkommunikation på individnivå, individuell bildstruktur
- stödtecken används
- personaltäthet ökas
- assistent/resursperson kan bistå barnet

Mångprofessionellt stöd kan innebära att

- Barnet får stöd av talterapeut, logoped, ergoterapeut eller fysioterapeut
- Barnet får kontinuerligt, planerat stöd av psykolog och kuratorstjänster

Vårdnadshavarna eller personalen kan begära att barnets behov av specialbarnomsorg utreds.

En individuell plan för det enskilda barnet görs och planen ska utvärderas kontinuerligt. Allt stöd ges i samråd med vårdnadshavarna.

Grundläggande stödåtgärder kan ges av; lärare inom barnomsorgen, speciallärare i barnomsorgen, barnskötare, kurator, psykolog samt tal-, ergo- och fysioterapi eller barn- och ungdomspsykiatri.

13 Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Barnets utveckling och lärandeprocesser ska sedan med hjälp av materialet i lärloggen följas upp minst en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Samarbetet med vårdnadshavare förutsätter också vårdnadshavares engagemang genom exempelvis att ta del av information från barnomsorgsenheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

Ett ömsesidigt ansvarstagande mellan personal och vårdnadshavare samt en god kommunikation är en grundförutsättning för ett gott samarbete med barnets bästa i fokus.

Information sker genom daglig muntlig kontakt, informationsbrev, dokumentation av barnens arbeten, digitalt genom Instagram samt föräldrasamtal.

Lärare inom barnomsorgen leder Föräldrasamtal.

14 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen

Övergången från hemmet, från den tidigare barnomsorgen till förundervisningen och övergångar under dagen är viktiga för att skapa trygghet för barnet. En smidig övergång främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. I lärloggen för utveckling och lärande kan övergångarna dokumenteras, diskuteras och utvärderas och i kommunens plan för övergång från barnomsorg till grundskola beskrivs hur denna övergång ordnas. (Se ÅLR 2023/2578)

Inskolningen från hemmet till daghemmet sker under en till två veckor utifrån barnets och familjens behov. De första dagarna är barnet någon timme på besök tillsammans med vårdnadshavare för att bekanta sig med den nya miljön så att både barn och vårdnadshavare känner sig trygga. Därefter fortsätter inskolningen med att vårdnadshavare successivt lämnar barnet längre och längre stunder.

Övergång från förundervisning till skola sker genom samtal mellan personal och vårdnadshavare, även barnet om hen vill, där man diskuterar vad som är viktig information som bör överföras till skolan för anordnande av barnets lärande och utveckling.

15 Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

Arbetslaget reflekterar och diskuterar hur arbetet fungerat, vad som varit bra och vad som fungerat mindre bra och behöver förändras. Detta gör vi vid varje personalmöte ungefär en gång per månad.

16 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999. Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar (ÅLR 2021/3409) gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

Vi har luciafirande i kyrkan på lucia morgonen 13.12. Vi informerar om evenemanget redan på föräldramötet på hösten och ger vårdnadshavarna möjlighet att välja om deras barn ska delta. I stället för lucia i kyrkan så erbjuds de pyssel och sång med en personal på daghemmet.

Kantorn Ewert besöker oss för att spela och sjunga tillsammans med barnen ungefär varannan vecka. Är det någon vårdnadshavare som inte vill att barnet deltar så erbjuder vi sångstund med en annan personal i ett annat rum.